

Evlilik Sözleşmesi Nedir?

Evlilik sözleşmesi, Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen ve eşlerin evlilik süresince ya da evliliğin sona ermesi hâlinde malvarlıklarının nasıl yönetileceğini, kime ne şekilde dağıtılacağını belirleyen farklı hükümler içerebilen sözleşmelerin genel adıdır. Bu sözleşmeler, özellikle boşanma veya ölüm durumunda çıkabilecek mal paylaşımı uyuşmazlıklarını önlemeyi amaçlar. Eğer eşler herhangi bir sözleşme yapmazlarsa, kanunen yasal mal rejimi olan "edinilmiş mallara katılma" rejimi geçerli olur. Bu rejim de Türk Medeni Kanunu madde 218 ve devamı hükümlerinde düzenlenmiştir.

Şartları

Evlilik sözleşmesinin tarafları, yalnızca evlenecek kişiler veya evli eşler olabilir. Tarafların ayırt etme gücüne sahip olması ve rızalarının sakatlanmamış olması (hata, hile veya korkutma olmaması) gerekir. Ayrıca sözleşme kamu düzenine, ahlaka ve emredici hukuk kurallarına aykırı hükümler içeremez.

Bu sözleşmenin geçerli olabilmesi için belirli şekil şartlarına uyulması gerekir. En önemli şart, sözleşmenin **noterde düzenleme** şeklinde yapılmasıdır. Evlilik sözleşmesi, nikah gününün resmi olarak belirlenmiş olması şartıyla evlilik tarihinden önce, nikâh sırasında ya da evlilik süresi içinde bu sözleşmeyi yapabilirler. Nikâh sırasında evlendirme memuruna yazılı beyanda bulunarak da mal rejimi seçimi yapılabilir.

Evlilik Sözleşmesi Türleri ve Geçerlilik Şartları

Evlilik sözleşmelerinin geçerliliği, sıkı şekil şartlarına bağlanmıştır ve bu şartlar sözleşmenin türüne göre farklılık göstermektedir.

- **Mal Rejimi/Paylaşım Sözleşmeleri:** Türk Medeni Kanunu'nun 205. maddesi uyarınca bu tür sözleşmelerin "resmi memur huzurunda" (genellikle noter) yapılması bir geçerlilik şartıdır. Yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi, evlenme sırasında nikah memuruna yazılı beyanla sunulmak şartıyla da akdedilebilir.
- **Mehir ve Bağışlama Vaadi İçeren Sözleşmeler:** Taşınmaz dışındaki bir mal veya paranın bağışlanması vaadi için "yazılı olma koşulu" yeterliyken, *"bir taşınmazın veya taşınmaz üzerindeki aynı bir hakkın bağışlanması sözü vermenin geçerliliğinin, ancak resmi şekilde yapılmış olmasına bağlı bulunduğu"* belirtilmiştir (Yargıtay 3. Hukuk Dairesi, 2019/3079 Esas).
- **Boşanma Anlaşmaları:** Boşanmanın mali sonuçlarına ilişkin protokollerin hukuki sonuç doğurabilmesi için "boşanmaya karar veren hakim tarafından tasdik edilip boşanmanın eki haline getirilmesi" zorunludur (Yargıtay 8. Hukuk Dairesi, 2014/4205).

Bununla birlikte hukukumuzda tüm sözleşmelerdeki geçerlilik şartları olan Sözleşmeyi imzalayan tarafların "hukuki ehliyeteye haiz" olması ve iradelerinin hata, hile gibi nedenlerle sakatlanmamış olması da gerekmektedir.

Sonuç olarak evlilik sözleşmesi, eşlerin malvarlıklarıyla ilgili haklarını evliliğin bitimi hallerinde de güvence altına alan ve boşanma ya da ölüm hâlinde olası uyuşmazlıkları doğmadan önleyen önemli bir hukuki düzenlemedir. Özellikle iş hayatında aktif olan, malvarlığı sahibi ya

da gelecekte olası hak kayıplarını önlemek isteyen kişilerin bu sözleşmeye başvurduğu sıklıkla görülmektedir.